

عنوان مقاله:

باستان گرایی در اشعار اخوان ثالث

محل انتشار:

همایش بین المللی جستارهای ادبی، زبان و ارتباطات فرهنگی (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

صائم خراسانی - دانشجوی دوره دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علوم و تحقیقات ساوه و مدرس دانشگاه

خلاصه مقاله:

باستان گرایی یا آرکایسم یعنی به کاربردن کلمات منسوخ یا شیوه ی نحوی مهجور و غیرمتداول. در زبان امروز، یکی از تکنیک های تبدیل زبان گفتار به زبان شعر، باستان گرایی است؛ به عبارتی، تبدیل یک کلام عادی به شعر، با هنجار گریزی و انحراف از «نرم» پدید می آید که در چند مقوله قابل بررسی است. یکی از این مقوله ها باستان گرایی است. درک اصطلاح مزبور نیازمند تأمل در زبان و تحولات آن است. تغییر و تحول زبان، چه در عرصه ی واژگان و چه در عرصه نحو، در طول زمان امری بدیهی است. همواره واژگان و نقاطی از چرخه ی کاربرد زبان خارج می شود و کلمات جدید یا احياناً تلفظ های جدیدی جایگزین آن ها می شود. این امر در مورد نحو و دستور زبان نیز صادق است. البته این تغییر در طول سالیان دراز گاه قرن ها رخ می دهد. آنچه مسلم است زبان هر شاعر یا نویسنده باید به زبان عصر و روزگار خود نزدیک باشد و اگر شاعر یا نویسنده ای در کلام خود از لغات مهجور استفاده کند، می گویند باستان گرا است. البته واضح است که نحوه استفاده از این امکانات زبانی (باستان گرایی) به شاعر برمی گردد. مهدی اخوان ثالث شاعری نوگراست ولی کاربرد کلمات و دستور زبان قدیمی در اشعارش او را شاعری باستان گرا معرفی می کند. این جستار به بررسی باستان گرایی در اشعار وی پرداخته است. روش تحقیق در این مقاله توصیفی - کتابخانه ای و با تکیه بر رویکرد تفسیر و تحلیل است که با تلاش در اشعار «اخوان ثالث» به روش اسنادی صورت گرفته می گیرد. پیشینه این پژوهش به مجموعه مقالات، آثار و نقدهایی که درباره این اشعار و جایگاه وی در عرصه ی شعر نو فارسی نوشته شده است، برمی گردد. نتیجه ی اولیه ای از آن است که اخوان یکی از ویژگی های سبکی اخوان ثالث باستان گرایی است و باستان گرایی های صرفی و نحوی در آثار او، بیشتر از دیگر شاعران معاصر و اغلب، متأثر و برگرفته از آثار سبک خراسانی به ویژه دوره ی سامانیان است.

کلمات کلیدی:

شعر معاصر، باستان گرایی، برجسته سازی، مهدی اخوان ثالث

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/533084>

